

Miksi katsoa maalausta, mikä herättää halumme lähestyä sitä?

Tiina Elina Nurmisen uusin näyttely *Borderline* on saanut ajatuksellisen alkunsa taiteilijan kahden vuoden oleskelun aikana Taškentissa Uzbekistanissa. Uusissa maalauksissaan taiteilija käyttää öljyvärin ohella myös silkkikankaan palasia, jotka välillä nousevat esiin ja toisinaan uppoavat maalauksen pintaan. *Borderline* viittaa teoksien sijaintiin esittävän ja ei-esittävän välimaastossa.

Taškentissa puutarhasta tuli taiteilijalle tärkeä. Hänen työhuoneensa avautui puutarhaan, missä hän saattoi tutustua aikaisempaa tarkemmin kasvien maailmaan. Claude Monet'n Givernyssä sijaitseva puutarha on ollut jo aiemmin Nurmisen tuntema ja häneen vaikutuksen tehnyt paikka, mutta nyt puutarhakokemus monipuolistui. Taiteilijan mukaan Taškentissa oleskelu vaikutti hänen voimakkaasti ja seuraavassa teoskokonaisuudessa hänen on tarkoitus astua talon muurien ulkopuolelle.

Uusimpien teoksien aiheena ovat erilaiset kukkivat kasvit. Kasviaiheessa on perinteisesti läsnä kasvun ja kukoistuksen teemojen ohella myös lakastumisen, luopumisen ja menetyksen ajatukset ja tunteet. Kukat ja kasvit ovat myös kuvataiteen klassisia tapoja käsitellä ajallisuutta, kauneutta, materiaalisuutta ja rajallisuutta. Osassa maalauksista kasvin muoto on voimakkaasti abstrahoitunut, mutta toisaalla taas vahvemmin figuratiivinen.

Uzbekistanissa oleskelun myötä Nurminen kiinnostui materiaalisuudesta uudella tavalla ja hän löysi paikalliset silkkikankaat, joiden palasia hän käyttää monipuolisesti uusissa maalauksissaan. Silkkikangas, joka on välillä näkyvässä ja välillä peitettynä, tuo mukaan materiaalista moninaisuutta ja leikkelyä koristeellisuuden kanssa.

Nurmisen maalauksien äärellä katsoja elää rajalla, sillä osa teosten kerroksista, väreistä ja muista ominaisuuksista on pikemminkin aistittavissa kuin nähtävissä. Maalaustaide on ollut synnyin hämäristään alkaen ehdottelun ja kuvittelun taidetta. Tiina Elina Nurmisen teokset kehottavat katsojia antautumaan näkyvyydelle ja aistimaan.

Borderlinen teokset näyttävät hyvin sen, kuinka monipuolinen aihemaailma kukista ja kasveista avautuu, sillä taiteilija on tavoittanut sen, miten kasvit voivat olla niin rauhoittavia kuin kiihkeitä ja miltei väkivaltaisesti vietteleviä. Nurmisen teoksissa aistimellinen ja aistillinen kohtaavat ylevän ja etäisen. Kukkien kieli muistuttaa rajattomuudessaan rakastuneen kieltä, jossa kohteen ja kokijan välinen ero katoaa ja fantasiasta tulee totisinta totta. Tiina Elina Nurminen maalaa eräänlaista Korkeaa veisua, jossa kehollinen kohtaa käsitteellisen ja abstraktin.

Taiteilijan maalaukset vastustavat valokuvausta, sillä niissä on paljon vivahteita ja vihjauksia, joita kamera ei saa näkyviin. Tämä liittyy niin Nurmisen käyttämiin väreihin kuin muihin maalauksellisiin yksityiskohtiin. Kameran ohella myös keinovalo jättää paljon näkymättömiin. On ihmeellistä ja suorastaan kehollinen kokemus, kun taiteilija kääntää valokatkaisijaa työhuoneellaan ja antaa luonnonvalon paljastaa maalausten olemuksen. Valo herättää maalauksen eloon, mikä paljastaa Nurmisen kärsivällisen työskentelyn tulokset. Teokset hengittävät ja huokuvat elämää.

Tiina Elina Nurmisen uusimmat teokset kertovat maalaustaiteen voimasta saada meidät katsomaan ja näkemään. Taidemaalari on kuin esilukija tai ohjaaja, jonka taikakeinot auttavat meitä ymmärtämään näkyvän maailman ihmeellisen lumoaavuuden. Tämä on maalauksen jalo opetus. Se on myös syy, miksi haluamme katsoa maalauksia, sillä ne antavat meille kyvyn nähdä.

FT Juha-Heikki Tihinen